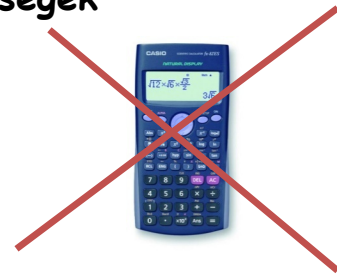

Trigonometrikus kifejezések, egyenletek, egyenlőtlenségek

1. Számold ki a kifejezés pontos értékét számológép használata nélkül!

$$\frac{\sin^2 17^\circ + (1 - \sin 17^\circ)(1 + \cos 73^\circ)}{\sin^2\left(-\frac{\pi}{2}\right)} + \operatorname{ctg}\left(-\frac{\pi}{4}\right) + \operatorname{tg}^2\left(\frac{\pi}{3}\right) =$$

2. Számológép és függvénytábla használata nélkül számold ki a következő kifejezések pontos értékét!

$$\sin 165^\circ = ? \quad \operatorname{tg} 375^\circ = ? \quad (\sin 15^\circ - \cos 15^\circ)^2 = ? \quad \sin 15^\circ \cdot \cos 15^\circ = ?$$

$$\sin 80^\circ \cos 70^\circ + \cos 80^\circ \sin 70^\circ = ? \quad \frac{1}{\sqrt{2}} \cos 15^\circ - \frac{1}{\sqrt{2}} \sin 15^\circ = ?$$

$$\cos 105^\circ \cos 15^\circ + \sin 105^\circ \sin 15^\circ = ? \quad \frac{\operatorname{tg} 40^\circ + \operatorname{tg} 20^\circ}{1 - \operatorname{tg} 40^\circ \operatorname{tg} 20^\circ} = ?$$

$$\cos(30^\circ - x) \cos x - \sin(30^\circ - x) \sin x = ?$$

3. Határozd meg számológép és függvénytábla használata nélkül $\sin 2\alpha$; $\cos 2\alpha$; $\operatorname{tg} 2\alpha$ értékét, ha tudjuk

$$\sin \alpha = \frac{2}{5}$$

4. Hozd egyszerűbb alakra a következő kifejezéseket!

a. $\frac{\sin^2 x - \sin^4 x}{\sin^2 2x}$

b. $(\cos x + \sin x + 1) \cdot (\cos x + \sin x - 1) - \sin 2x$

c. $\frac{\sin 2x}{2 \sin x} =$

d. $\cos 2x + 2 \sin^2 x =$

e. $(\sin x + \cos x)^2 - \sin 2x =$

f. $\frac{\cos 2x}{\cos x - \sin x} - \cos x =$

g. $\frac{\sin x - \sin^3 x}{\sin 2x} =$

5. Az alábbi kifejezések pontos értékének meghatározása után állítsd növekvő sorrendbe a kifejezéseket!

$$A = \frac{1}{\sqrt{2}} (\cos 105^\circ + \sin 105^\circ)$$

$$B = \log_{\frac{1}{3}} 9^{(\cos 15^\circ + \sin 15^\circ)^2}$$

$$C = \sin 75^\circ \cos 75^\circ$$

Addíciós tételek:

I. $\cos(\alpha - \beta) = \cos \alpha \cdot \cos \beta + \sin \alpha \cdot \sin \beta$

II. $\cos(\alpha + \beta) = \cos \alpha \cdot \cos \beta - \sin \alpha \cdot \sin \beta$

III. $\sin(\alpha - \beta) = \sin \alpha \cdot \cos \beta - \cos \alpha \cdot \sin \beta$

IV. $\sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cdot \cos \beta + \cos \alpha \cdot \sin \beta$

V. $\operatorname{tg}(\alpha + \beta) = \frac{\operatorname{tg} \alpha + \operatorname{tg} \beta}{1 - \operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{tg} \beta} \quad \alpha \neq \frac{\pi}{2} + k\pi \quad \beta \neq \frac{\pi}{2} + l\pi \quad \alpha + \beta \neq \frac{\pi}{2} + m\pi \quad k, l, m \in \mathbb{Z}$

VI. $\operatorname{tg}(\alpha - \beta) = \frac{\operatorname{tg} \alpha - \operatorname{tg} \beta}{1 + \operatorname{tg} \alpha \cdot \operatorname{tg} \beta} \quad \alpha \neq \frac{\pi}{2} + k\pi \quad \beta \neq \frac{\pi}{2} + l\pi \quad \alpha - \beta \neq \frac{\pi}{2} + m\pi \quad k, l, m \in \mathbb{Z}$

1. Hozd egyszerűbb alakra a következő kifejezéseket!

$$\frac{\cos 3\alpha + \cos \alpha}{2 \cdot \cos^3 \alpha - \sin \alpha \cdot \sin 2\alpha}$$

$$\frac{\sin 3a + \sin a}{\sin 2a \cdot \cos a} = 2$$

2. Számológép, és táblázat használata nélkül igazold, hogy

$$a. \cos 12^\circ \cdot \cos 24^\circ \cdot \cos 36^\circ \cdot \cos 48^\circ \cdot \cos 60^\circ \cdot \cos 72^\circ \cdot \cos 84^\circ = \left(\frac{1}{2}\right)^7$$

$$b. \sin 50^\circ - \sin 70^\circ + \sin 10^\circ = 0$$

$$c. \sin^2 36^\circ - \sin^2 18^\circ = \frac{1}{4}$$

3. A valós számoknak melyik az a legbővebb részhalmaza, ahol a következő kifejezés értelmezhető?

$$\frac{1}{\sin \frac{\pi x}{2} \cdot \cos \frac{\pi x}{2}}$$

4. Az alábbi kifejezések között hány olyan van, amely minden valós számra értelmezhető?

$$a. \lg \sin \left(\frac{1 + \cos^2 x}{2} \right); \quad b. \sqrt{1 - \operatorname{tg}^2 x}; \quad c. \sqrt{2 - \cos^2(x - \pi)}; \quad d. \operatorname{tg} \frac{1}{1 + x^2}; \quad e. \operatorname{ctg} \frac{x^2 - 1}{x^2 + 1}$$

5. Oldalai és szögei szerint milyen az a háromszög, amelynek szögeire teljesül a

$$(\sin \alpha - \cos \beta)^2 + (\sqrt{3} \cdot \operatorname{tg} \beta - 1)^2 = 0 \text{ összefüggés?}$$

6. Oldd meg a következő trigonometrikus egyenleteket a valós számok halmazán!

$$a. 2 \cos(\pi x) = \sqrt{3} \quad b. \sin 2x = \sqrt{3} \cdot \sin x \quad c. 7^{\cos(\sin x)} = \sqrt{7} \quad d. 3^{\sin^2 x} = \cos x$$

$$e. \sin^2 x + (1 - \sqrt{3}) \cdot \sin x \cdot \cos x = \sqrt{3} \cdot \cos^2 x \quad f. \sin 2x + \cos 2x = \sqrt{2}$$

$$g. (\sin 5x + \cos 5x)^2 = \sin x - \cos \left(\frac{\pi}{2} - x \right) \quad h. \sin x + \sin 3x = \sin 2x$$

7. Oldd meg a következő egyenlőtlenségeket a valós számok halmazán!

$$a. \sqrt{2} \sin \frac{x}{2} \geq 1 \quad b. \sqrt{3} \cdot \operatorname{ctg} \frac{\pi x - 2\pi}{6} \geq 1 \quad c. \operatorname{tg}^2 \left(x - \frac{\pi}{4} \right) \leq 3 \quad d. \sqrt{3} \cdot \cos x - \sin x \geq 2$$

Megoldások:

1. 3

2. a. $\frac{\sqrt{6}-\sqrt{2}}{4}$ b. $2-\sqrt{3}$ c. $\frac{1}{2}$ d. $\frac{1}{4}$ e. $\frac{1}{2}$ f. $\frac{1}{2}$ g. 0 h. $\sqrt{3}$ i. $\frac{\sqrt{3}}{2}$

3. $\cos \alpha = \pm \frac{\sqrt{21}}{5}$ $\cos 2\alpha = \frac{17}{25}$ $\sin 2\alpha = \pm \frac{4\sqrt{21}}{25}$ $\operatorname{tg} 2\alpha = \pm \frac{4\sqrt{21}}{17}$

4. a. $\frac{1}{4}$ b. 0 c. $\cos x$ d. 1 e. 1 f. $\sin x$ g. $\frac{\cos x}{2}$

5. $A = \frac{1}{2}$ $B = -3$ $C = \frac{1}{4}$

1. Mivel: $\sin 3\alpha = 3\sin \alpha - 4\sin^3 \alpha$ és $\cos 3\alpha = 4\cos^3 \alpha - 3\cos \alpha$ ezeket beírva kijön

2. a.) Ötlet: Bővítsük az egyenlet bal oldalát $\frac{2 \cdot \sin 12^\circ}{2 \cdot \sin 12^\circ}$ -kal. A $\sin 2\alpha$ összefüggést többször használva, és

többszöri 2-vel való bővítés, valamint a kiegészítőszögek sinusára vonatkozó összefüggések szerint a bizonyítás elvégezhető.

b.) $50=60-10$ és $70=60+10$ és addíciós tételek

c.) Algebrai azonosság, és két szög sinusának összegére/különbségére vonatkozó trigonometrikus összefüggés alapján kijön.

3. $x \neq k$ $k \in Z$

4. 3 db van. (a, c, d)

5. derékszögű vagy egyenlőszárú tompaszögű

a. $x = \pm \frac{1}{6} + 2k$ $k \in Z$ b. $x_1 = \pm \frac{\pi}{6} + k2\pi$ és $x_2 = k\pi$ $k \in Z$ c. nincs mo.

6. d. $x = k \cdot 2\pi$ $k \in Z$ e. $x_1 = \frac{\pi}{3} + k\pi$ $x_2 = \frac{3\pi}{4} + k\pi$ $k \in Z$ f. $x = \frac{\pi}{8} + k\pi$ $k \in Z$

g. $x = -\frac{\pi}{20} + \frac{k\pi}{5}$ $k \in Z$ h. $x_1 = \frac{k\pi}{2}$ $x_2 = \pm \frac{\pi}{3} + k2\pi$ $k \in Z$

a. $\frac{\pi}{2} + k4\pi \leq x \leq \frac{3\pi}{2} + k4\pi$ $k \in Z$

b. $6k+2 < x \leq 6k+4$ $k \in Z$

7. c. $-\frac{\pi}{12} + k\pi \leq x \leq \frac{7\pi}{12} + k\pi \in Z$

d. $x = -\frac{\pi}{6} + k2\pi$ $k \in Z$